

Aan: Vaste Commissie Justitie & Veiligheid, Tweede Kamer der Staten-Generaal
Onderwerp: Gespreksnotitie Rondetafelgesprek Skaeve Huse 11 juni 2026
Datum: 20 mei 2026
Contact: Brian Egberink – E: brian.egberink@wijzijnmind.nl – M: 0683390971

Inleiding

MIND zet zich in voor een samenleving waarin iedereen kan meedoen en zichzelf kan zijn, ongeacht psychische problemen. Vanuit die missie kijken wij ook naar Skaeve Huse. Skaeve Huse en woonvormen die hier sterk op lijken sluiten 100% aan bij dat streven. Een passende woonplek is voor iedereen een basisvoorwaarde. Wij zien deze woonvormen als een belangrijke oplossing voor een specifieke groep mensen die in een reguliere woonomgeving niet (meer) tot hun recht komt, en als een essentieel onderdeel van een bredere aanpak waarin ruimte is voor diversiteit en passende ondersteuning.

MIND constateert dat er een groep mensen is die als het ware is ‘afgehaakt’. Vaak door een combinatie van verschillende oorzaken en gevolgen die door elkaar heen lopen. Bijvoorbeeld gemis van vrienden en familie, verslaving, psychische klachten, gebrek aan juiste en tijdige hulpverlening, financiële problemen, gemis van werk en bezigheden enzovoort. Deze kluwen van problemen zorgt er soms voor dat iemand zich niet meer verbonden voelt met de maatschappij en daar steeds verder vanaf komt te staan.

Dat kan samengaan met of leiden tot woonproblemen, zoals verwaarlozing van de woonomgeving, hoarding, overlast gevend gedrag en het mijden van hulp. Vaak kan dit worden opgelost met hulpverlening of buurtbemiddeling, maar niet altijd.

Ter voorbereiding op het Rondetafelgesprek adviseert MIND om de volgende informatieve video’s te bekijken:

- [Documentaire: Kennismaken | NPO Start](#)
- [Ook aso-woningen in Lingewaard](#)
- [Niemand wil deze mensen als burens](#)

Vraag 1: Wat zijn de huidige ervaringen in Nederland met Skaeve Huse?

De ervaringen met Skaeve Huse zijn overwegend positief. Voor bewoners biedt het een prikkelarme woonomgeving met nabijheid van begeleiding, waardoor zij tot rust komen. Dit leidt vaak tot minder middelengebruik en minder overlast gevend gedrag.

Daarmee vormen Skaeve Huse niet alleen een oplossing voor bewoners zelf, maar ook voor de omgeving: een duidelijke win-winsituatie. Waar mensen eerder vastliepen in reguliere woonwijken of zorginstellingen, ontstaat nu stabiliteit.

Wel is het van belang hoe hierover wordt gesproken. Het framen van bewoners als “overlastgevers” werkt stigmatiserend en contraproductief. Het gaat om mensen met een behoefte aan rust, passende ondersteuning en een veilige woonplek.

Daarbij zijn de volgende uitgangspunten van belang:

- Zet mensen niet weg als overlastgevers: zij hebben behoefte heeft aan een rustige woonomgeving en begeleiding, omdat het wonen in een reguliere woonwijk niet (meer) gaat.
- Respecteer privacy; vermijd diagnoses en verleden.
- Benadruk dat het huisvesten van deze bewoners problemen juist oplost.

Vraag 2: Wat is de stand van zaken omtrent het aantal Skaeve Huse in Nederland?

Hoewel er op verschillende plekken initiatieven zijn, blijft het aantal Skaeve Huse in Nederland beperkt en groeit het aanbod onvoldoende mee met de behoefte. Sinds 2005 willen we in Nederland voldoende Skaeve Huse realiseren. Nu, 20 jaar later, zijn er 100 van deze woningen gecreëerd. Tegelijkertijd neemt de druk op het systeem toe. Het aantal meldingen van onbegrepen gedrag stijgt en ook het aantal dakloze mensen met psychische problematiek groeit. Deze groep valt vaak tussen wal en schip: niet passend binnen een zorginstelling, maar ook niet in staat om zelfstandig in een reguliere woonomgeving te functioneren.

Deze groep is nergens echt welkom, niet binnen de muren van een zorginstelling en niet in de maatschappij. Wat de problemen ook mogen zijn, het zijn gewoon mensen met normale behoeftes en rechten op een humaan bestaan. MIND vindt dat er meer ruimte moet worden gecreëerd voor mensen om te wonen op een manier die bij hen past en waar zij minder prikkels ervaren.

Dit wijst op een duidelijke en bredere behoefte aan alternatieve woonvormen zoals Skaeve Huse.

Vraag 3: Waarom komt de ontwikkeling van Skaeve Huse nog niet echt van de grond? Tegen welke problemen lopen gemeenten aan?

Een belangrijke belemmering is maatschappelijke weerstand, vaak aangeduid als het “Not in my Backyard” (NIMBY)-effect. Wanneer gemeenten plannen maken voor Skaeve Huse, stuiten zij regelmatig op forse tegenstand vanuit omwonenden. Deze weerstand wordt gevoed door angst, vooroordelen en incidenten rondom personen met onbegrepen gedrag. Gemeenten worstelen met deze dynamiek, vooral in het participatieproces. MIND heeft daarom tien tips voor gemeenten opgesteld om hen te helpen bij het participatieproces met omwonenden. Deze tien tips zijn geplaatst op de landelijke [RVO-website](#).

Daarnaast speelt communicatie een cruciale rol. Onzorgvuldige framing of het delen van te veel (privacygevoelige) informatie over deze groep kan weerstand versterken in plaats van verminderen. Kortom: niet de effectiviteit van Skaeve Huse vormt de grootste belemmering, maar het maatschappelijk draagvlak en de manier waarop het gesprek wordt gevoerd.

Vraag 4: Welke rol kan het Rijk spelen in de versnelde uitrol van Skaeve Huse?

Het Rijk kan een doorslaggevende rol spelen door meer regie te nemen en randvoorwaarden te verbeteren:

- Boven op de wet regie versterking volkshuisvesting een norm af te spreken voor elke regio, naar rato van bewonersaantallen, om Skaeve Huse te realiseren. Het is een misvatting om te denken dat de behoefte aan Skaeve Huse alleen in de grote steden leeft. De ETHOS-tellingen hebben laten zien dat dakloosheid vele vormen kent en overal voorkomt. We mogen aannemen dat dit voor de behoefte aan Skaeve Huse ook geldt.
- Het starten van een landelijke anti-stigma campagne.
- Het onderzoeken van beroep- en bezwaarmogelijkheden en het zoeken naar mogelijkheden om deze te beperken in het algemeen belang.

Vraag 5: Welke potentie is er nog voor Skaeve Huse?

De potentie van Skaeve Huse is groot als het gaat om het bieden van passende huisvesting aan een groep die nu vaak nergens terecht kan. Het voorziet in een basisbehoefte: een veilige en passende woonplek. Daarmee kan verdere escalatie worden voorkomen en ontstaat ruimte voor herstel en stabilisatie. Tegelijkertijd blijft het een specifieke oplossing voor een afgebakende groep.

De echte potentie ligt daarom in het onderdeel zijn van een bredere aanpak, waarin ook preventie, zorg en participatie centraal staan.

Vraag 6: Hoe groot kan de oplossing van Skaeve Huse zijn in relatie tot problemen met verward gedrag?

De relatie tussen onbegrepen gedrag en de behoefte aan Skaeve Huse is duidelijk, maar het is een misvatting om Skaeve Huse als dé oplossing te zien.

Skaeve Huse lossen primair een woonprobleem op. Het vraagstuk van onbegrepen gedrag is veel breder en vraagt om structurele investeringen in:

- Tijdige en toegankelijke ggz, inclusief voldoende crisisplekken;
- Het terugdringen van wachtlijsten;
- Zelfregie- en herstelinitiatieven zoals laagdrempelige steunpunten;
- Dagbesteding en re-integratie;
- Het voorkomen van schulden, armoede en huisuitzettingen.

Zonder deze bredere inzet blijft de instroom bestaan en wordt het probleem slechts gedeeltelijk aangepakt.

Afsluitende oproep

Skaeve Huse zijn geen probleem, maar een onderdeel van de oplossing. Ze bieden mensen die nu buiten de boot vallen een menswaardig bestaan en dragen bij aan rust voor zowel bewoners als de samenleving. Maar zonder regie, zonder investeringen in zorg en preventie, en zonder het doorbreken van stigma, blijft de impact beperkt.

Daarom roept MIND het Rijk en gemeenten op om samen verantwoordelijkheid te nemen: versnel de realisatie van Skaeve Huse, investeer in de onderliggende problematiek en werk actief aan een samenleving waarin iedereen een plek heeft, juist ook de mensen die nu het verst af staan.